

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025-2030 ROK AKADEMICKI 2028/2029

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Fizjoterapia w onkologii i medycynie paliatywnej
Kod przedmiotu	FKCW-OMP
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Fizjoterapii
Kierunek studiów	Fizjoterapia
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Niestacjonarne
Rok i semestr studiów	IV rok, 8 semestr
Rodzaj przedmiotu	Fizjoterapia kliniczna
Język wykładowy	Polski
Koordinator	dr Ewa Szeliga
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Sem. (nr)	Wykl.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (GN)	Liczba pkt ECTS
1	5	-	-	-	-	-	20	25	2

1.3. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

X zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.4. Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

W nauczaniu fizjoterapii onkologii wykorzystywana jest nabyta w poprzednich latach studiów wiedza z różnych dziedzin nauki takich jak biologia medyczna, biochemia, patologia ogólna, anatomia prawidłowa,

rentgenowska, funkcjonalna i palpacyjna oraz znajomość treści klinicznych podstaw fizjoterapii w onkologii i medycynie paliatywnej

3. CELE, UCZENIA SIĘ , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu

C1	Omówienie epidemiologii najczęstszych nowotworów w Polsce, patomechanizmu nowotworów (klasyfikacja, typy nowotworów, stopień zaawansowania histologicznego i klinicznego) przebiegu oraz ich implikacji terapeutycznych w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii.
C2	Zdobycie umiejętności planowania, dobierania i wykonywania zabiegów fizjoterapeutycznych u kobiet po mastektomii, uwzględniając stan kliniczny i funkcjonalny pacjenta, w tym obrzęk limfatyczny i dysfunkcje kończyny górnej.
C3	Zdobycie umiejętności prawidłowego komunikowania się z pacjentem oraz innymi członkami zespołu terapeutycznego.
C4	Zdobycie umiejętności podejmowania działań poprawiających jakość życia pacjentów, w tym pacjentów terminalnych, z wykorzystaniem sprzętu rehabilitacyjnego.
C5	Omówienie zasad postępowania fizjoterapeutycznego w nowotworach.

3.2 EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

EK (efekt uczeni się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Zna etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób w zakresie onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W3.
EK_02	Potrafi planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii kobiet po mastektomii, w tym postępowanie w przypadku obrzęku limfatycznego i upośledzenia funkcji kończyny górnej	D.U46
EK_03	Potrafi stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego	D.U47.
EK_04	Potrafi podejmować działania mające na celu poprawę jakości życia pacjenta, w tym pacjenta w okresie terminalnym, z zastosowaniem sprzętu rehabilitacyjnego	D.U48.
EK_05	Jest gotów do nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	K.K1.
EK_06	Jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.K5.

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Przedstawienie tematów zajęć, formy zaliczenia przedmiotu oraz obowiązującej literatury. Przypomnienie informacji na temat badań przesiewowych i epidemiologii nowotworów.
Rak piersi – etiologia, patomechanizm, klasyfikacja, objawy i przebieg. Obrzęk limfatyczny kończyny górnej u chorych z rakiem piersi – profilaktyka, leczenie i metody fizjoterapii.
Rak płuca - etiologia, patomechanizm, klasyfikacja, objawy i przebieg. Fizjoterapia oddechowa, metody nauki efektywnego kaszlu.
Najczęstsze nowotwory układu moczowo-płciowego i przewodu pokarmowego etiologia, patomechanizm, klasyfikacja, objawy i przebieg. Fizjoterapia oraz stosowanie zabiegów fizykalnych w postępowaniu fizjoterapeutycznym.
Ból nowotworowy – mechanizm powstawania bólu, rodzaje bólu nowotworowego, metody fizjoterapeutyczne stosowane w łagodzeniu bólu nowotworowego.
Aktywność fizyczna w chorobie nowotworowej
Opieka paliatywna. Rehabilitacja w terminalnym okresie choroby nowotworowej.
Zespół wyniszczenia nowotworowego.
Leczenie wspomagające w onkologii. Rehabilitacja psychiczna i społeczna w onkologii.

B. Problematyka ćwiczeń praktycznych

Treści merytoryczne
Sprawy organizacyjne. Przedstawienie tematów zajęć, formy zaliczenia przedmiotu oraz obowiązującej literatury. Zwiedzanie Podkarpackiego Centrum Onkologii- Zakład Radioterapii (pracownia symulatora, pracownia planowania leczenia napromienianiem, leczenie napromienianiem- pracownia przyspieszacza liniowego), Oddział Onkologii Klinicznej.
Rak piersi. Planowanie, dobierane i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych u kobiety po mastektomii.
Metody zwalczania obrzęku limfatycznego oraz usprawniana kończyny górnej. Zasady prawidłowej komunikacji z pacjentką oraz pozostałymi członkami zespołu terapeutycznego. Podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości życia kobiety po mastektomii, również w okresie terminalnym.
Rak płuca. Planowanie, dobierane i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych: ćwiczenia oddechowe, nauka skutecznego kaszlu, ćwiczenia ogólnie usprawniające. Zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz pozostałymi członkami zespołu terapeutycznego. Podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości życia pacjenta z rakiem płuc, również w okresie terminalnym.
Nowotwory jelita grubego. Planowanie, dobierane i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych: ćwiczenia ogólnie usprawniające. Zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz pozostałymi członkami zespołu terapeutycznego. Podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości życia pacjenta z nowotworem jelita grubego, również w okresie terminalnym
Nowotwory głowy i szyi. Planowanie, dobierane i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych: ćwiczenia ogólnie usprawniające. Zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz pozostałymi członkami zespołu terapeutycznego. Podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości życia pacjenta z nowotworami głowy i szyi, również w okresie terminalnym
Nowotwory układu moczowo- płciowego. Planowanie, dobierane i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych: ćwiczenia ogólnie usprawniające. Zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz pozostałymi członkami zespołu terapeutycznego. Podejmowanie działań mających na celu

podniesienie jakości życia pacjentów z nowotworami głowy i szyi, również w okresie terminalnym
Nowotwory tkanek miękkich i kości. Planowanie, dobierane i wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych: ćwiczenia ogólnie usprawniające. Zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz pozostałymi członkami zespołu terapeutycznego. Podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości życia pacjentów z nowotworami tkanek miękkich i kości, również w okresie terminalnym
Zaliczenie ustne.

3.4 METODY DYDAKTYCZNE

Wykład: Wykład z prezentacją multimedialną.

Zajęcia praktyczne: Praca w grupach, praca z pacjentem, nauczanie przez uczestnictwo w pracy z pacjentem, dyskusja w grupie.

Praca własna studenta: analiza literatury naukowej, praca z książką.

4 METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	Egzamin w formie pisemnej.	W.
EK_01	Kolokwium pisemne	ZP.
EK_02, EK_03, EK_04	Zaliczenie praktyczne	ZP.
EK_05, EK_06	Obserwacja aktywności i postawy studenta na zajęciach.	ZP.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład:

Ocena wiedzy (EK_01):

Egzamin w formie pisemnej

5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%

4.5 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%

4.0 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%

3.5 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%

3.0 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%

2.0 - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60 %

Zajęcia praktyczne:

Ocena wiedzy (EK_01):

Kolokwium w formie pisemnej

5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%

4.5 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%

4.0 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%

3.5 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%

3.0 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%

2.0 - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60 %

Ocena umiejętności (EK_02, EK_03, EK_04)

Zaliczenie praktyczne, praca z pacjentem onkologicznym lub w stanie terminalnym

5.0 – student proponuje właściwie postępowanie fizjoterapeutyczne, prowadzi ćwiczenia w oparciu o poprawnie przygotowany pod względem merytorycznym i metodycznym konspekt terapii, bezbłędnie oraz rzeczowo przeprowadza dyskusję na forum grupy po zakończeniu przeprowadzania konspektu.

4.5 – student z niewielką pomocą prowadzącego, proponuje właściwe postępowanie fizjoterapeutyczne, prowadzi ćwiczenia w oparciu o poprawnie przygotowany pod względem merytorycznym i metodycznym konspekt terapii, prawidłowo przeprowadza dyskusję na forum grupy po zakończeniu przeprowadzania konspektu.

4.0 – student z niewielką pomocą prowadzącego proponuje właściwe postępowanie fizjoterapeutyczne, prowadzi ćwiczenia w oparciu o konspekt terapii zawierający drobne poprawki naniesione przez nauczyciela, ma nieznaczne problemy w przeprowadzeniu dyskusji na forum grupy dotyczącej przeprowadzonego konspektu.

3.5 – student proponuje postępowanie fizjoterapeutyczne i formułuje wnioski wymagające korekty ze strony prowadzącego, prowadzi ćwiczenia w oparciu o konspekt terapii zawierający błędy wymagające licznych poprawek i wskazówek nauczyciela, ma problemy w podjęciu dyskusji na przygotowany temat na forum grupy.

3.0 – student proponuje postępowanie fizjoterapeutyczne i formułuje wnioski wymagające korekty ze strony prowadzącego, prowadzi ćwiczenia w oparciu o konspekt terapii zawierający istotniejsze błędy wymagające licznych poprawek i wskazówek nauczyciela, ma duże problemy w podjęciu dyskusji na temat przygotowanego konspektu postępowania fizjoterapeutycznego na forum grupy.

2.0 – proponowane przez studenta postępowanie fizjoterapeutyczne i formułowane wnioski są niepoprawne merytorycznie, większość wymaga korekty ze strony prowadzącego pomimo licznych uwag nauczyciela popełnia rażące błędy w doborze ćwiczeń i metodyce prowadzenia zajęć, nie podejmuje dyskusji na forum grupy.

Ocena kompetencji: (EK_05, EK_06)

Ocena z zakresu kompetencji personalno-społecznych będzie oceniana przez prowadzącego w formie przedłużonej obserwacji postaw i zachowań podczas zajęć.

Zal – student aktywny podczas zajęć, zachowuje odpowiedni sposób komunikacji z pacjentem podczas zajęć praktycznych, jest świadomy konieczności poszerzania wiedzy przez całe życie

Nzal – student bierny podczas zajęć, nie zachowuje zrozumienia i szacunku w kontakcie z pacjentem, nie jest świadomy konieczności poszerzania wiedzy przez całe życie

*Ocenę pozytywną z przedmiotu można otrzymać
wyłącznie pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny
za każdy z ustanowionych efektów uczenia się.*

*Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia
arytmetyczna z ocen cząstkowych.*

Istnieje możliwość zmiany formy zajęć oraz zaliczeń: kontaktowa / zdalna / hybrydowa zależnie od bieżącej sytuacji epidemicznej i po uzyskaniu zgody kierownika kierunku.

5. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	25
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	23
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Wymiar godzinowy	-
Zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Walden-Gałaszko K. Podstawy opieki paliatywnej. Warszawa 2005.
2. Woźniewski M. Fizjoterapia w onkologii. PZWL, Warszawa 2012.
3. Borys Renata, **Szeliga Ewa**, Brzozowska-Magoń Agnieszka, Kuźdżał Adrian, Magoń Grzegorz. Znaczenie fizjoterapii przed i po resekcji mięszu płucnego u pacjentów z rakiem płuc. W: Współczesne kierunki badań w naukach o zdrowiu / pod redakcją Lidii Perenc. Wyd. UR 2020:96-110

Literatura uzupełniająca:

1. Kordek R. i wsp. Onkologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy. Gdańsk 2003 (i kolejne wydania).
2. Woźniewski M. i wsp. Rehabilitacja w chirurgii. Warszawa 2006.
3. Mika T., Kasprzak W. Fizykoterapia. Warszawa 2007.
4. **Szeliga Ewa**. Ocena stanu wiedzy na temat profilaktyki i czynników ryzyka zachorowania na rak piersi w grupie zdiagnozowanej i w grupie kontrolnej. W: Różnorodność problemów klinicznych i badawczych w naukach o zdrowiu. T. 1 / pod redakcją Lidii Perenc, Wyd UR 2021:333-349
5. **Szeliga Ewa**, Czenczek-Lewandowska Ewelina, Kontek Aldona, Wolan-Nieroda Andżelina, Guzik Agnieszka, Walicka-Cupryś Katarzyna. Evaluation of the quality of life after surgical removal of lung cances. Advances in Respiratory Medicine 2019. : vol. 87, nr 1, s. 14-19
6. Ozalevi S. Impact of physiotherapy on patients with advanced lung cancer. Chron Respir Dis.2013;10(4):223-32

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej

